

STRUCTUREEL GROEN

Bij structureel stadsgroen gaat het om de groene gebieden van parken, plantsoenen en tuinen langs wegen, kanalen en wegen. Het zorgt voor een netwerk waarbinnen soorten zich kunnen verplaatsen en verbindt het stedelijk gebied met het buitengebied. Bloem- of kruidenrijk gras kan samen met bijvoorbeeld struweel zorgen voor meer beschutting, voedsel en meer verbinding. Ook in parken met veel gazon kan het zorgen voor meer variatie voor mens en dier.

Bessen voor vogels

Veel vogels eten graag bessen en bovendien geven bessen kleur aan het groen.

Geschikte soorten in Eindhoven zijn: lijsterbes, boskriek (zoete kers), gewone vogelkers, vlier, meidoorn, oude hoogstamfruitrassen, sporkehout, rimpelroos (voor groenling), kardinaalsmuts, kornoelje, liguster, klimop en gelderse roos. Ook 'eetbaar' openbaar groen, kan voor mens en dier veel voedsel opleveren en verrijkt de stad.

Sluit aan bij een van de vele initiatieven, zoals [Beginhoven](#), 'Natuursuper' van [Marije van der Park](#) en [GardenMania](#) op Strijp S!

Maatregelen voor bijen

Solitaire bijen hebben het moeilijk. Door voedselplanten en nestelgelegenheid te bieden kan hulp worden geboden.

Naast de welbekende honingbij komen er nog zo'n 350 solitaire bijen voor in Nederland, waarvan een stuk of 150 soorten in Eindhoven. Ook dit zijn goede bestuivers, maar we merken ze nauwelijks op, omdat ze in tegenstelling tot de honingbij meestal niet in groepen voorkomen. Ook zijn ze veelal kleiner en ze steken zelden. Een deel van de soorten leeft ook in de groene stad. Deze zijn goed te helpen met het bieden van nestgelegenheid en voedselplanten. Geschikte voedselplanten zijn te vinden bij vlinderplanten. Daarnaast dienen er plaatsen te zijn waar de bijen kunnen nestelen. In de stad kunnen hiervoor [bijenhôtels](#) worden geplaatst. Daarnaast kan er gezorgd worden voor [nestgelegenheid](#) in de grond, bijvoorbeeld tussen stenen of in zandpaadjes. Ontzie deze plekken dan ook bij beheer. Koester verder dood hout met spleten, gaten en vraatgangen van keverlarven.

Ecologisch beheer

Strak beheerd groen biedt weinig kansen voor natuur, ecologisch beheer is kleurrijker, diverser en veelal goedkoper!

Op heel veel plaatsen liggen kansen voor:

- Bloemrijke graslanden i.p.v. gazon, vooral in stroken langs opgaande beplanting.
- Omvorming is relatief eenvoudig en het beheer is meestal eenvoudig twee keer per jaar maaien en afvoeren.
- Gefaseerd beheer: niet overal alles maaien, snoeien of schonen, maar steeds de helft of 10-20% sparen voor de volgende ronde.
- Inheemse bomen en struiken, liefst met stuifmeel/nectar en bessen.
- Dood hout: een dode boomstronk bevat veel leven.
- Minder snoeien door toepassen van grote struiken die uit kunnen groeien en het achterwegen laten van hoog opkronen van bomen waar dit niet nodig is.
- Gebruik geen chemische bestrijdingsmiddelen.

Bosjes en bosranden

Bosjes en bosranden vormen een specifiek biotoop voor verschillende soorten. Behoud dit of ontwikkel verder! Door bosrandbeheer ontstaat er biotoop dat erg schaars geworden is; een structuurrijke overgang van bos naar open gebied. Ook houtsingels kunnen in sommige gevallen als bosrand gezien worden. Zorg bij het beheer voor een mantel (struiklaag) en zoom (bloemrijke 'ruigte'). Met name bosranden op het zuiden hebben potentie om heel structuur-, bloem- en kruidenrijk te worden en daarmee ook rijk aan dierlijk leven. Biedt indien mogelijk ook ruimte aan dood hout: staand, liggend, dun, maar vooral ook dik, met en zonder schors en zonnig of beschaduwde, het trekt allemaal specifieke soorten aan.

Planten voor insecten

Vlinders, zweefvliegen, hommels en bijen komen graag op bezoek als de tafel is gedekt! Er is vaak een groot gebrek aan nectar binnen en buiten de stad. Het toepassen van 'vlinderplanten' biedt vlinders, bijen en zweefvliegen voedsel. Gebruik hierbij soorten die na elkaar bloeien en zo een groot gedeelte van het jaar nectar bieden. Goede nectarplanten voor in tuinen zijn bijvoorbeeld: biggenkruid, cichorei, (witte of paarse) dovenetel, (scherm, stijf, bos) havikskruid, vertakte leeuwentand, hondsdrif, (witte en citroengele) honingklaver, hopklaver, inkarnaatklaver, (bleke en grote) klaproos, (gras) klokjes (Campanula), knoopkruid, koninginnenkruid, koolzaad, korenbloem, margriet, mosterd, paardenbloem, rolklaver, siererwt, toorts, witte klaver, asters, beemd-kroon, bitterkruid, brem, boerenwormkruid, dille, distels, gewone berenklauw, gewone smeewortel, echte guldenroede, hemelsleutel, jakobskruid, kattenstaart, lavendel, marjolein (Oregano), (water) munt, ossentong, rode klaver, st. janskruid, slangekruid, witte reseda, valeriaan, venkel, tijm, zenegroen, zonneroosje. Struiken: braam, klimop, liguster, peperboom, (honds)roos, sleedoorn, sporkehout, vlinderstruik, wilgen. Zie ook het boekje 'Vlinders in de tuin, praktische tips en tuinideeën'. Probeer zo veel mogelijk de 'normale' inheemse soorten en variëteiten toe te passen.

Respect voor ouderdom

Oude bomen, oude bosjes en graslanden hebben een lange tijd gehad zich te ontwikkelen en hebben daardoor vaak ecologische waarden die elders ontbreken.

Houd rekening met leeftijd: het proces van ouder worden op zich biedt al meerwaarde. Diverse interessante soorten vogels bijvoorbeeld zijn karakteristiek voor oudere parklandschappen, denk aan vliegenvangers, vuurgoudhaan en spechten. Daarbij is het onder meer van belang dat bomen de kans krijgen om oud te worden. Dit laatste levert natuurlijk ook veel meerwaarde op voor insecten. De grilligheid, de gaten, de structuren en de indrukwekkende omvang zijn niet zomaar te vervangen door nieuwe aanplant.

Naast de oude bomen zit het geheim vaak ook in de ongestoorde bodem. Die bevat met het verstrijken van de jaren steeds meer bijzondere kenmerken, waaronder ook bijzondere paddenstoelen. Verder hebben oude elementen natuurlijk ook veel langer de tijd gehad om gevonden te worden door dieren en planten die zich niet zo gemakkelijk verplaatsen. Oude elementen bevatten daardoor vaak meer honkvaste, immobiele en daardoor kwetsbare soorten. Kortom, behoud het bestaande waardevolle groen, het is minder vervangbaar dan het soms lijkt!

Nestkasten

Biedt extra nestgelegenheid voor soorten die het lastig hebben in de stad!

Er bestaan veel soorten nestkasten die verschillende soorten helpen. De bekende mezenkast heeft een kleine ronde opening. De diameter daarvan bepaalt voor welke soorten de kast geschikt is. Naast mezen maken ook huis- en ringmus, bonte vliegenvanger, boomklever en gekraagde roodstaart gebruik van de klassieke nestkast. Spechten en spreeuw hebben een opening van 45 mm nodig, bosuilen 63mm. Een ander type is de halfopen nestkast, een soort overdekt balkonnetje. Hier kunnen grauwe vliegenvanger, witte kwikstaart, roodborst, gekraagde en zwarte roodstaart hun ei kwijt. Verder zijn er nog speciale typen zoals die voor de boomkruiper met een kleine opening aan de zijkant tegen de boomstam of voor de grote gele kwikstaart, waar van onderuit is in te vliegen (op te hangen onder bruggen). Nestkasten moeten enigszins beschut worden opgehangen zodat ze niet de hele dag in de zon staan en er geen regen inwaait. De opening wordt daarom doorgaans op het oosten gericht.

